

ESTERHÁZY PÉTER

Esti

A végtelen tomato

Esti egy nyár végén Olaszországból jött haza, fejében kilométerek zengő dallamával, szívében napfényes piacok, lármás utcagyerekek, Tizianók emlékével, kagylók édes-búz illatával. Láttam a mennyországot, tört ránk azonnal, higgyétek el, hitetlenek, kacsintott, maga is hitetlenként.

Ismertük a tengerelméletét, a tenger jobbá tesz egy országot, megszabadítja saját bilincseitől, az emberek fölemelik a fejüket, a tengeri országokban egyszerűen magasabban fekszik a horizont, peckesebben járnak a nők s férfiak, anélkül hogy gőgösek lennének, hiányzik belőlük az irigység (pedig az senkiből nem hiányzik), a végtelen jelenik meg a tengeri országokban, még a hétköznapiak is elvégtelenednek, lesz egy kis ünnepélyessége a semmilyen keddeknek is, ezért az innét valók, ha nincsenek résen, könnyű nagyzási hóbortban szenvedhetnek, nem nagyképűek, de ezt nagyképpően élvezik.

Kórusban fölkiáltottunk: láttad a tengert!

Nem, barátaim, a mennyország nem tengernyi, kisebb, jelentősen kisebb. A tengerpartot láttam, és a tengerparton egy bókoló füzet, s a fűz alatt egy családot.

Oh, a család, vihogtunk, meg kell a szívnek szakadni, a társadalom legkisebb sejtje, hahh, a kormányzati munka alapja, behh. Nem, mi nem voltunk megelégedve a teremtéssel. No, várjatok csak, intett Esti, mintha a bátyánk volna, a marha.

Én már korán, rögtön a reggeli kávém után lementem a partra, és elfoglaltam a helyem egy kényelmes sziklán, homorult, akár egy hatalmas fotel, igazi kilátóhely, Beobachtungsstelle, olvastam, nézelődtem. Mindennap láthattam a család levonulását, a csonka

családét, mondanám, ha nem volna morbid és ízléstelen itt ez a kifejezés, négy kisgyerek tolt a kerekesszékekben ülő apát a fűz alá. A szép arcú, jó izomzatú férfi mintha sohasem szólt volna a gyerekeihez. Megérkezvén, az egyik gyerek követ tolt a görszékek kerekesszéke alá, ő levette az ingét, és beletemetkezett a könyvébe, egész délelőtt szigorúan olvasott, még nálam is szigorúbban.

Hát ez tényleg a mennyek menyete!, sivalkodtunk. Kézenfekvő, Esti a mennyországot könyvtárnak képzeleli, kurjantotta egyőnk. Nem akármilyen könyvtár ám!, tromfoltunk, kizárólag az ő könyvei állnának benne, ő meg csak olvasná, olvasná... Kellembáj az örökévalóság, mi, Cornelius maior?! – Élveztük az együttlétet, fiatalok voltunk, előttünk állt az élet, és ettől izgatottak és szédültek voltunk. Produkáltuk magunkat: egymás előtt. Mindönk mindönknek tükre volt. Szerettük, ha büszkéek lehettünk – egymásra. A valóság (pedig) mindig gyámoltalanná tesz.

Esti suttogóra vette a hangját, evvel a pimf színházi ötlettel kényszerítette ki figyelmünket. A legnagyobb gyerek se lehetett több tíznél. Azon a délelőtt épp azt láttam, hogy valamit játszanak, hogy játékban vannak, már ahogy a vízből kijöttek, másképpen mozogtak, igen, valamiképpen vészjóslóan, és valóban, a fűz alá érve négykézlábra ereszkedtek: négy vad kölyökoroszlán keringett megszólíthatatlannak tetsző apjuk körül. Fölhallatszott a sziklámig vékonyka, cicás, de félelmetesnek szánt morgásuk.

Szerencsétlen férfi, itt küzd a négy gyerekkel, a felesége lefalcolt egy nápolyi hamiskártyással – Esti!, állj!, szóltuk közbe, a költészetnek is van határa!, nincs, vakkantott ő, és folytatta –, elege lett ebből a könyvmolyból, aki most hősiesen neveli a gyerekeket, bátran küzd, de csak menekülni bír a könyvek bástyája mögé, képtelen közel kerülni hozzájuk, hiába vérek a véreből. Mindezt tévedhetetlenül olvastam ki a férfi merev tartásából, szótlanságából, hát még egy nevelőnőt sem mer alkalmazni, a gyerekek önellátásra lettek dresszírozva, látszott, mindenki tudja a dolgát, szendvicsfelelős, ruhafelelős, és így tovább, de nem csigázlak tovább, rossz hírű barátaim.

A szegény, nyúzott apa, akit láttam lelki és ezért valós szemeim-mel, azt tette, amit a nap ezen szakában még sose, abbahagyta az olvasást, ám mielőtt letette volna a könyvet, olyan oroszlánüvöltés csapott föl a könyv mögül, hogy még a sziklám szíve is nagyobbbat dobbant. A fővenyre hajította a könyvet, a kis oroszlánok gyanakodva hátrébb hullámoztak, mint mikor vízbe követ dobnak, meghintáztatva a görszéket szabályszerűen fölborította magát, ahogy tudott, négykézlábra állt, béna lába, akár a rongy.

A kis szeles, hetrefüles oroszlánok azonnal körbevették, odafúrták a fejüket, morogtak, szaglászta egymást, a gyerekek pucér feneké messzi világlott, néha megrázták, mint a táncosnők, az oroszlán fenséges mancsa meg oda-odacsapott, harapdálták is egymást, mordulgattak is. Rágicsáltak. A legteljesebb ártatlanság egyfelől, emelte föl egyik kezét Esti, és akár egy főpap főmisén emelte hozzá szimmetrikusan a másikat is, a legteljesebb érzékiség másfelől. A szeretet és a hús boldogsága. Ez a boldogság ült az apa eddig

rezzenéstelen, szürke arcán is, a viháncoló gyerekekén is. A Paradicsomot magát pillanthatam meg ott, azon az olcsó, olasz tengerparton, nézett Esti Kornél diadalmasan körbe.

Az imént mennyországot említettél.

Azt mondtam volna? *Lapsus linguae*.

Csönd lett. Kávéházban nehéz a csönd. Esti tűnődve még azt mondta, a Paradicsom, igen, a végtelen tomato... bár az apa a játék egy pontján hosszabban maradt mozdulatlan, vulgo: lett halott, mint azt a játék ritmusa sugallta.

Nem szóltunk semmit, öregedtünk, nagy nyugalomban, azt hittük, sok időnk van, praktice végtelen sok.